

Gudenåen august 2021

Tørring til Udbyhøj, 7 dage, 176 km

Sejlads med egen kajak på Gudenåens sydlige del fra Tørring til Klostermølle, ca. 40 km, kræver gæstemærke. Det bestilles hos www.gudenåkomiteen.dk og gælder i 5 dage. Max 50 bliver udstedt pr uge. Der kan også lejes både kano og kajak med retur transport af fartøjet hos en af de mange udlejere langs åen og der er masser af muligheder for stop og overnatning hele vejen.

Min tur var delt op i etaper af ca. 25 km pr. dag med en kaffepause ca. halvvejs og overnatning i hytte på campingpladser. Fruen fulgte med på turen i "servicebilen". En ganske overkommelig distance medstrøms, der tillige gav mulighed for at være turist og slappe af. Alle de broer man sejler under på turen har et skilt med broens navn, hvilket gør det nemt at følge med i hvor langt man er nået. En af de første broer hedder Verdens Ende! Man er vist ikke her klar over, at den Ende er på Chr. Ø.

1. Dag. Gråvej. Åen er fra starten smal med utallige sving og fyldt med plantevækst der tydeligt viser strømretningen. Skiftevis græs, siv og åkander, nogle steder det hele på en gang, et billede der med variationer holdt hele vejen til Randers Fjord. Store guldsmede og mørkviolette sværmere flaksede rundt langs sivene, og hejren er ligeledes, tålmodigt fiskende, pletvis til stede på hele turen. Jeg kunne høre køer bag sivene men ikke se dem, fluerne kunne jeg se og det kunne svalerne sikkert også. Svalerne kom jagende ned over åen, tæt på vandet, hvor ikke en vind rørte sig.

2. Dagen startede i Vestbirk og efter 2 km nåede jeg turens første overbæring ved vandkraftværket. Bæring er så meget sagt, der er trækvogne til fri afbenyttelse.

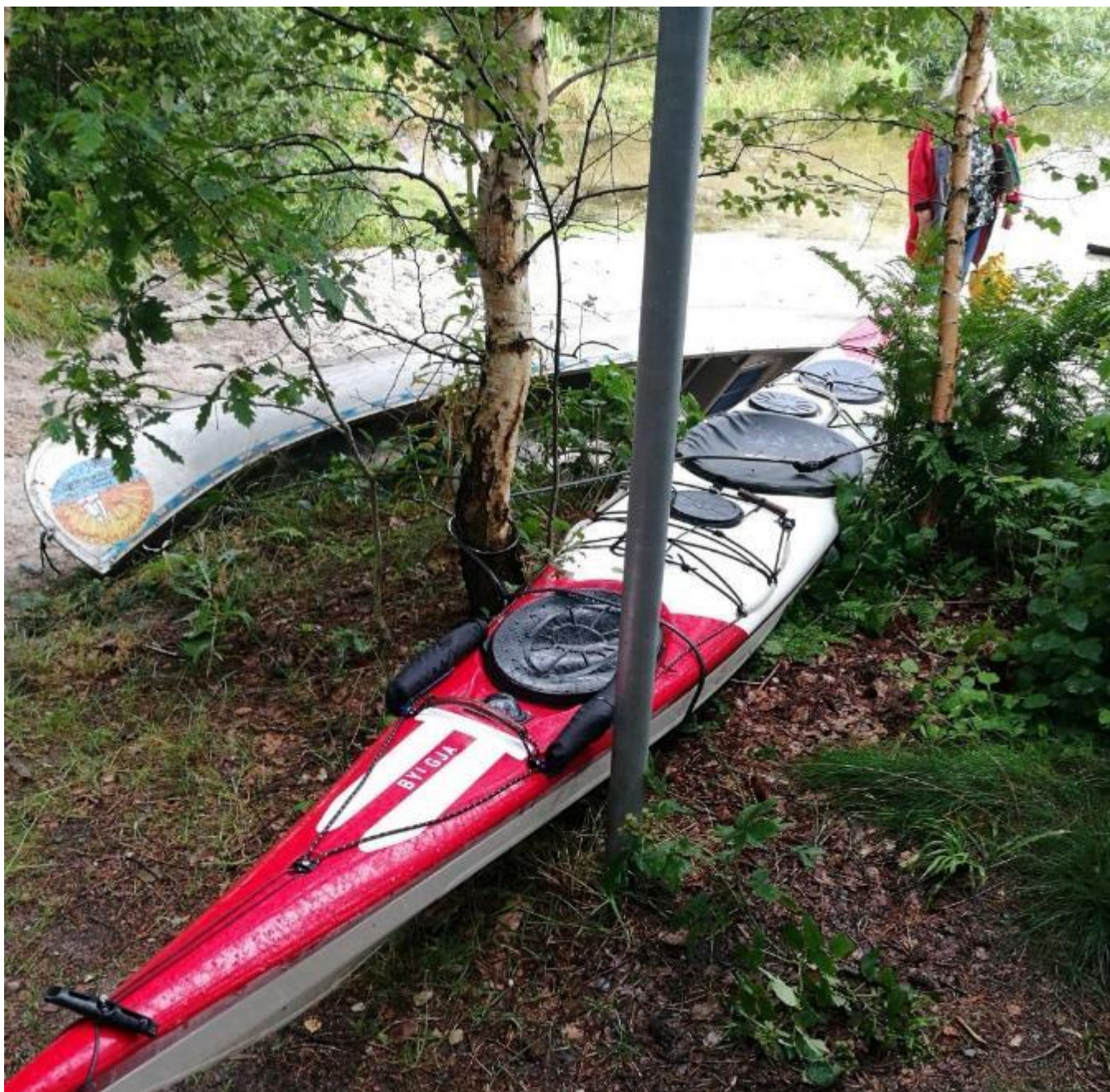
Vestbirk Sø

- Længere fremme ad åen svømmede en odder på tværs foran mig. Jeg var desværre for længe om at fumle tilf. frem, så den var væk i sivene inden jeg fik den fotograferet. Jeg fik ikke flere chancer på turen og isfuglen, som også holder til ved åen, så jeg slet ikke. Dagen bød derimod på et birketræ der lå på tværs hen over åen. Det var lige muligt at krybe under det inde ved bredden uden at miste hatten. Efter yderligere 13 km, ved Klostermølle, kom dagens 2. overbæring og kaffepausen. Åen rammer vestenden af Mossø og her mødte jeg et par kajakroere der havde sat ud fra Skanderborg. De vendte og roede retur og jeg fortsatte igen alene op i åen. Ved Ry Mølle er en lille overbæring, her behøves ikke en vogn. Forbi Ry drejede jeg væk fra ruten, ind i Knudsø til campingpladsen.
3. Dag startede vindstille og overskyet. Ud gennem Birksø til Julsø, drejede til venstre og fulgte sydkysten hen imod Himmelbjerget. Højt oppe på den skovklædte bakke ses tårnet og det lever til fulde op til navnet, når det ses nede fra vandet. Her mødte jeg lidt efter hjuldampere Hjejlen og alle passagererne vinkede. De bar alle mundbind, blå var det foretrukne, et noget spøjst syn. Kaffepause ved Svejlbæk på nordsiden af søen og efter pausen holdt jeg mig langs nordsiden op mod Silkeborg.

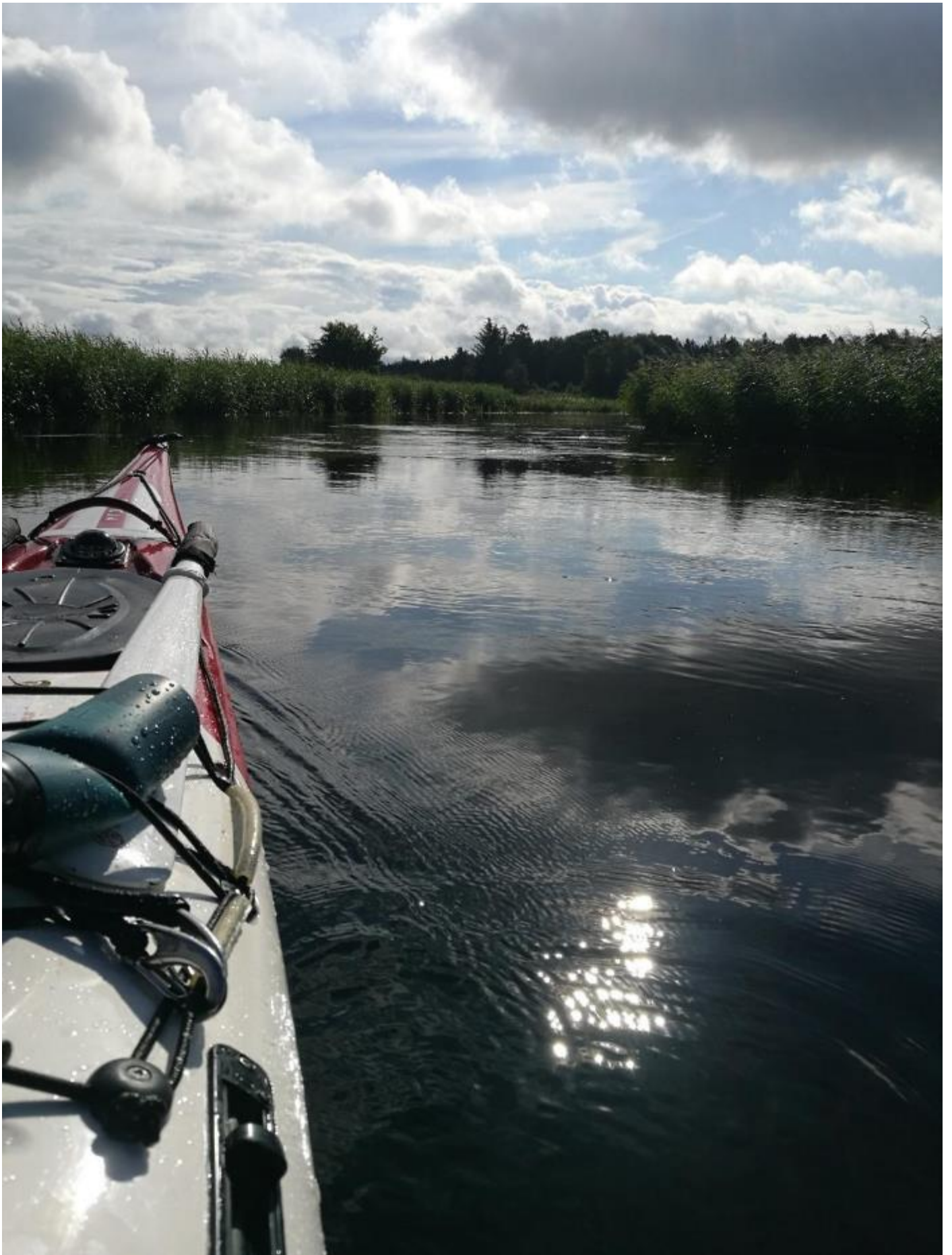
Det rumlede og to skypumper sås mod vest, og så lynede og bragede det. Jeg trak hårdt til for at komme i læ ved en indsnævring lidt længere fremme, vel vidende at der ville komme vind. Vinden kom også, som ud af en sæk og et øjeblik efter piskede

regnen ned. Jeg havde 4 km op til slusen og måtte her ligge og vente på min tur til at komme igennem. Det bare stod ned i stænger. Jeg slap for at skulle ud af kajakken og op i kiosken for at betale, slusevagten syntes nok det var synd for mig. Jeg havde regnjakke på, men blev alligevel våd til skindet og inden jeg var kommet igennem slusen, både frysende og kold. Efter slusen stod der 10 cm vand på fortovet og jeg havde nær ramt kanten af det. Svært at orientere sig på ukendt terræn, når der er oversvømmelse og i styrtregn. Der var 2 km til camping og undervejs holdt regnen op, men jeg kunne ikke ro mig varm. Vel fremme blev kajakken sikret med wire og så op i hytten til tørt tøj. Godt der ikke skulle rejses telt først.

4. dag var solen fremme, yes. Gudenåen har altid, i lighed med andre åer, været en ressource. Blandt andet høst af rør til tækning, fiskeri, mølleri og ikke mindst som transportvej med pramme. Trækstien, hvorfra man gik og trak prammene modstrøms fra Randers til Silkeborg er intakt på nogle strækninger og bruges i dag rekreativt. 4 friske damer uden en trævl, kom gående på stien og hilste. "Det ser godt ud" sagde jeg. "Det er til ære for dig" svarede den ene med et stort grin. Og så havde vi passeret hinanden. Kaffepausen blev holdt ved Sminge Sø. Her trillede 4 knægte fodbold på en 2 x 2 m platform ude i åen og ham der skød bolden i vandet skulle hente den. De var alle våde. Dagen var også vores bryllupsdag og om aftenen spiste vi middag på en Kgl. Privilegeret kro med høje glas og stofservietter. De første af disse kroer blev lagt, hvor kongen med sit følge kunne overnatte, på sine ture rundt i landet. Kroerne måtte dog også benyttes af andre rejsende, de lokale var derimod forment adgang. Den første kro der opnåede privilegier var helt tilbage i år 1198. Senere bestemte Margrete d.1. at afstanden imellem kroerne skulle være 4 mil (30 km), dengang svarende til en dagsrejse. Kravene var gode værelser, mad og stalde. Privilegierne var bl.a. ret til afgiftsfri øl- og brændevinsbrygning og salg og ikke mindst fritagelse for at stille som soldat.

5. dag. Igen overskyet og småregn, der dog klarede op da jeg nåede Tange Sø. I nordenden ligger Tangeværket og her er endnu en overbæring. Værket har produceret strøm siden

1921, forureningsfrit, men står foran lukning af miljøhensyn. Hensynet i denne sammenhæng er at fisk har ikke fri passage. Ved værket stod fru en parat med en trækvogn og i fællesskab kørte vi kajakken de 400 m forbi værket. Ovenfor isætningsrampen ligger en pram, af den slags der blev brugt på Gudenåen frem til 1920. Disse pramme kunne laste 25 tons. Efter Tange sø, op forbi Bjerringbro, bliver åen smal med mange strømhvirvler, hvilket skyldes en kraftig understrøm. Ifølge ejeren af campingpladsen, er det ikke en strækning hvor det er tilrådeligt at bade men derimod er her godt at fiske. Jeg mødte undervejs også flere der prøvede lykken med stangen.

6. Dag. Solen skinner, Yes! Ud i strømmen og det gik stærkt. 8-9 km/t, over 10 med lidt energi i pagajen for sjov, men det var jo ikke nødvendigt. Her sås lidt flere hejrer på fiskeri, end i de foregående dage, men ikke mange små fugle. Vi tog kaffen ved Amtmands broen, her var et mylder af skøjteløbere der farede hen over vandet i broens skygge. Åen blev snart bredere og det var muligt at få nogle lange kig ind over landskabet. Strømmen slækkede og her var tydelige tegn på fisk i vandet. Kort før Randers støder Nørreå til, nu var det en mur af rør på begge sider helt frem til banebroen. Videre hen under den blå bro og så var jeg i Randers. Padlede ind i inderhavnen og sluttede dagens tur ved roklubben, hvor det var nemt at komme op og bilen kun 20 m væk. Kajakken på taget og afsted til vores B&B.

7. Og sidste dag. Stille vejr og sol, fint at slutte turen af med. Randers Fjord får ikke mange point, bare sejlads fra a til b. Rørskov helt ud til sejlrenden næsten hele vejen til Uggelhuse, hvor Alling Å støder til syd fra og fjorden drejer nordpå. Her bliver fjorden rigtig bred med grundt vand helt ud til sejlrenden. Jeg holdt mig mellem de faste fyr og rørskoven og kunne bunde hele vejen, selv med god afstand til rørskoven. Ude midt i det hele stod der bundgarn med en skarv på hver pæl, de lettede dog frygtsomt da jeg nærmede mig indenom. I Mellerup Havn tog vi formiddagskaffen inden det sidste stykke til Udbyhøj og campingpladsen. Her ved turens slutning gav terner en flot flyveopvisning og et par orange brandmænd lignede små sole i det lave vand. Å turen er slut og det salte vand og duften af tang har taget over, her ved fjordens udløb i Kattegat.

Randers Fjord

